

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Majandus- ja kommunikatsiooniminister
määrus
terviktekst
24.10.2020
Hetkel kehtiv
RT I, 21.10.2020, 3

Maastikusõiduki tehnonõuded ja nõuded selle varustusele ning nendele nõuetele vastavuse kontrollimise tingimused ja kord

Vastu võetud 22.06.2011 nr 52
[RT I, 28.06.2011, 19](#)
jõustumine 01.07.2011

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
19.10.2020	RT I, 21.10.2020, 2	24.10.2020

Määrus kehtestatakse „[Liiklusseaduse](#)” § 157 lõigete 3 ja 4 ning § 200 lõike 10 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Reguleerimisala ja kohaldamisala

(1) Määrus kehtestab maastikusõiduki (edaspidi *sõiduk*) tehnonõuded ja nõuded selle varustusele ning nende nõuetele vastavuse kontrollimise tingimused ja korra, eesmärgiga tagada sõiduki ohutu ja loodushoidlik tehnoseisund ning kontrollida sõiduki registreerimistunnistuse andmeid.

(2) Käesoleva määrusega kehtestatud maastikusõiduki tehnonõuded ning nõuded sõiduki ehitusele ja varustusele ei laiene üle 25 aasta vanusele sõidukile, välja arvatud §-s 8 kehtestatud nõuded motokiivriks. Sellise sõiduki tehnonõuded ning nõuded ehitusele ja varustusele peavad vastama valmistaja poolt ettenähtud nõuetele, mis kehtisid sõiduki valmistamise ajal.

§ 2. Tehnonõuetele vastavuse kontrollimine

(1) Käesolevas määruses toodud nõuded on aluseks sõiduki tehnonõuete ja varustusele kehtestatud nõuete vastavuse kontrollimisel enne sõiduki registreerimist ja liiklusjärelevalve käigus.

(2) Enne sõiduki registreerimist kontrollitakse sõiduki ja selle varustuse vastavust käesoleva määruse 2. peatükis kehtestatud nõuetele.

(3) Liiklusjärelevalve käigus on politseiametniku pädevuses kontrollida sõiduki ja selle varustuse vastavust käesoleva määruse §-s 4, §-s 5, § 8 lõikes 1, §-s 10, § 22 lõikes 4 ja § 29 lõikes 2 kehtestatud nõuetele. Vahetu ohu tõrjumiseks või korrariikkumise kõrvaldamiseks võib politseiametnik kontrollida sõiduki ja selle varustuse vastavust kõikide käesoleva määruse 2. peatükis kehtestatud nõuete osas.

(4) Kui kontrollimist teostatakse visuaalset, siis pärast detailide visuaalse ülevaatamise peaks kontrollija võimalusel korral neid ka käsitsema.

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud tehnonõuete vastavuse kontrollimine tuleb läbi viia kohas ja viisil, mis ei häiri ega ohusta teisi liiklejaid. Kontrollimine peab olema võimalikult lühiajaline.

§ 3. Mõisted

Määruses kasutatakse mõisteid järgmises tähenduses:

- 1) *kaugtulelatern* on latern, mille tuli valgustab kaugele sõiduki ette jäävat ala;
- 2) *lähitulelatern* on latern, mille tuli valgustab sõiduki ette jäävat ala selliselt, et väldib vastusõitva sõiduki juhi ja teiste liiklejate pimestamist ning muid sellega seotud ebamugavusi;
- 3) *maastikusõiduk* (MS kategooria) on mootori jõul maastikul liikumiseks ette nähtud liiklusvahend;
- 4) *mootorsaan* (MS₁ kategooria) on jalaste ja roomikuga varustatud mootori jõul jääl või lumel liikumiseks ette nähtud maastikusõiduk, mille lisaks juhi istekohtale on kuni kaks istekohta;
- 5) *piduritulelatern* on latern, mille tuli hoiatab teisi liiklejaid, et eessõitva sõiduki juht on rakendanud sõidupidurit;
- 6) *ratasmaastikusõiduk* (MS₂ kategooria) on vähemalt kolmerattaline maastikusõiduk, mille sisepõlemismootori töömaht on üle 90 cm³ ja mis on valmistaja poolt ette nähtud maastikul liikumiseks. Ratasmaastikusõidukiks loetakse ka maastikusõiduk, mille kõik rattad on asendatavad või asendatud roomikutega. Ratasmaastikusõidukiks ei loeta mootorsõidukit, mis on valmistaja poolt lisaks maastikul liikumiseks ette nähtud ka teel liikumiseks;
- 7) *seisupidur* on seade, mis kindlustab sõiduki püsimise paigal ka kaldel, kusjuures juhi kohalolek ei ole vajalik;
- 8) *suunatulelatern* on latern, mille tule süttimine informeerib teisi liiklejaid sõidukijuhi kavatsusest sooritada manöövrit;
- 9) *sõidupidur* on seade, mis võimaldab juhil kontrollida sõiduki liikumist ja seda kindlalt ning kiiresti peatada iga kiiruse, koormuse ja teekalde puhul nii, et juht ei pea vabastama oma käsi juhtimisseadme küljest;
- 10) *tagatulelatern* on latern, mille tuli märgistab sõidukit tagant, ühildatud tuled korral võivad selles laternas olla ka teised tuled;
- 11) *tühimass* on valmistaja määratud sõitjate ja veoseta, kuid juhiga täisvarustuses sõiduki mass;
- 12) *VIN-kood või tehasetunnus* on tähtedest ja numbritest koosnev tähistus, mille valmistaja või Maanteeamet on määranud konkreetse sõiduki tähistamiseks.

2. peatükk

Sõiduki tehnonõuded ja nõuded selle varustusele ning tehnonõuete ja varustuse kontrollimise kord

§ 4. VIN-kood või tehasetunnus

- (1) VIN-kood või tehasetunnus peab olema sõiduki kerel nähtaval kohal ning olema loetav.
- (2) Kontrollitakse VIN-koodi või tehasetunnuse olemasolu ja loetavust ning võrreldakse vastavust dokumentidele.

§ 5. Registreerimismärk

- (1) Liiklusregistrisse kantud sõiduki registreerimismärk peab vastama „Liiklusseaduse” § 158 lõike 7 alusel kehtestatud määruse nõuetele.
- (2) Registreerimismärk peab asuma mootorsaani kahel pool mootorsaani küljel ja ratasmaastikusõidukil taga. Registreerimismärk peab olema ilma katteta.
- (3) Sõidukil, mille registreerimismärgi kinnituskoht ei sobi registreerimismärgi kinnitamiseks, võib kasutada lisakinnitusvahendeid nii, et oleks tagatud registreerimismärgi loetavus.
- (4) Registreerimismärk peab hajutatud päevvalguse korral olema loetav 40 m kauguselt.
- (5) Registreerimismärki kontrollitakse vaatluse ja mõõtevahendiga.

§ 6. Tahavaatepeegel

- (1) Kinnise kabiiniga sõidukil peab olema tahavaatepeegel, mis peab olema reguleeritava ning olema nähtav läbi klaasipuhasti poolt puhastatava esiklaasi osa või läbi küljeakna. Tahavaatepeegel ei ole nõutud, kui kabiini ehituses tulenevalt ei võimalda see vaadet taha. Sellisel juhul peab maastikusõidukil olema mõlemal küljel väline tahavaatepeegel.
- (2) Tahavaatepeegel peab olema kindlalt kinnitatud, sellel ei tohi olla pragusid ning peegeldav kiht peab olema terve.
- (3) Tahavaatepeeglit kontrollitakse vaatlusega.

§ 7. Helisignaal

- (1) Sõidukil ei ole helisignaali kohustuslik. Helisignaali olemasolu korral ei tohi selle heli olla vahelduva tonaalsusega ning helitugevus mõõdetuna 7 m kaugusel sõiduki ees peab olema vähemalt 76 dB(A), kuid ei tohi olla üle 112 dB(A).

(2) Helisignaali kontrollitakse proovilülitamise ja mõõtevahendiga.

§ 8. Motokiiver

(1) Motokiiver ja motokiivri visiir peavad vastama ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni Genfi 1958. a „Ratassõidukile ning sellel kasutatava ja/või sellele paigaldatava varustuse ja osade ühtlustatud tehnonõuete vastuvõtmise ning nende nõuete alusel väljastatud kinnituste vastastikuse tunnustamise kokkuleppe” eeskirjade (E-reeglid) reegli nr 22 nõuetele.

(2) Sõidukijuhi pimedal ajal kasutatava motokiivri visiiri läbipaistvus peab olema vähemalt 80% ja valgel ajal kasutatava motokiivri visiiri läbipaistvus peab olema vähemalt 50%.

(3) Motokiivrit kontrollitakse vaatluse ja mõõtevahendiga.

§ 9. Kiirusmõõdik

(1) Sõidukil, mille valmistaja lubatud sõidukiirus ületab 50 km/h, peab olema toimiv kiirusmõõdik.

(2) Kiirusmõõdik ei tohi näidata tegelikust kiirusest väiksemat kiirust.

(3) Kiirusmõõdikut kontrollitakse vaatluse ja proovisõiduga.

§ 10. Nõuded valgustus- ja valgussignalisatsiooniseadmetele

(1) Sõidukil peavad olema:

- 1) lähitulelaternad;
- 2) suunatulelaternad, kui sõiduki kabiin on kinnine;
- 3) tagatulelaternad;
- 4) helkurid.

(2) Sõidukil võivad olla:

- 1) kaugtulelaternad;
- 2) eesmised ääretulelaternad;
- 3) piduritulelaternad.

(3) Suunatulelatern ja eesmine ääretulelatern ei tohi asetteda kaugemal kui 400 mm sõiduki külgservast. Helkur ei tohi olla kõrgemal kui 900 mm maapinnast.

(4) Sõidukil võib kasutada kas valmistaja poolt sellele sõidukile ettenähtud laternaide või teisi parempoolseks liikluseks ettenähtud sobivaid laternaide.

(5) Laternad peavad olema koostatud nende ehituses ettenähtud lampidest, optilistest elementidest ja hajutiklaasidest.

(6) Elektriühendused peavad olema sellised, et lähitule- ja kaugtulelaternaide, kui need on paigaldatud, saab sisse lülitada ainult siis, kui tagatulelaternad on sisse lülitatud. Kui sõidukile on paigaldatud eesmised ääretulelaternad, peavad need sisse lülituma koos tagatulelaternatega.

(7) Lähitulelaterna hajutiklaas peab olema pragude ja muude vigastusteta. Peegeldi (reflektor) ei tohi olla tuhmunud või korrodeerunud.

(8) Kõik sõidukile paigaldatud valgustus- ja valgussignalisatsiooniseadmed peavad olema töökorras.

(9) Valgustus- ja valgussignalisatsiooniseadmeid kontrollitakse vaatluse, proovilülitamise ja mõõtevahendiga.

§ 11. Lähitulelatern

(1) Sõidukil peab olema üks või kaks lähitulelaternat. Üksik lähitulelatern peab asuma sõiduki pikiteljel või kõige rohkem 150 mm kaugusel sõiduki pikiteljest. Kahe lähitulelaterna korral peavad need paiknema sümmeetriliselt sõiduki pikitelje suhtes.

(2) Lähitulelatern peab olema paigaldatud vastavalt valmistaja poolt ettenähtule. Lähituli ei tohi pimestada vastusõitvate sõidukite juhte.

(3) Lähitule värvus peab olema valge või valikkollane.

(4) Lähitulelaternat kontrollitakse vaatluse, proovilülitamise ja mõõtevahendiga.

§ 12. Suunatulelatern

- (1) Suunatulelaternad peavad olema paigaldatud vastavalt valmistaja poolt ettenähtule.
- (2) Suunatule vilkumissagedus peab olema 90 ± 30 korda/minutis.
- (3) Suunatule värvus peab olema merevaigukollane.
- (4) Suunatulelaternat kontrollitakse vaatluse ja proovilülitamisega.

§ 13. Tagatulelatern

- (1) Sõidukil peab olema üks või kaks tagatulelaternat.
- (2) Tagatule värvus peab olema punane.
- (3) Tagatulelaternat kontrollitakse vaatluse ja proovilülitamisega.

§ 14. Piduritulelatern

- (1) Sõidukile võib paigaldada ühe või kaks piduritulelaternat.
- (2) Pidurituli peab süttima sõidupiduri kasutamisel.
- (3) Pidurituli peab näitama punast valgust sõidukist tahapoole.
- (4) Pidurituli ei tohi töötada vilkuval või mõnel muul muutuval režiimil.
- (5) Piduritulelaternat kontrollitakse vaatluse ja proovilülitamisega.

§ 15. Helkur

- (1) Sõidukil peab olema ees, taga ja mõlemal küljel vähemalt üks, kuid mitte rohkem kui kolm helkurit. Sõidukil ei pea olema eesmist helkurit, kui sellele on paigaldatud peegelditega eesmised laternad.
- (2) Eesmise helkuri värvus peab olema valge.
- (3) Külgmise helkuri värvus peab olema merevaigukollane. Tagumise külgmise helkuri värvus võib olla ka punane juhul, kui külgmiste helkurite arv ühel sõiduki küljel on suurem kui üks.
[RT I, 21.10.2020, 2- jõust. 24.10.2020]
- (4) Tagumise helkuri värvus peab olema punane.
- (5) Helkur ei tohi olla kolmnurkse kujuga.
- (6) Helkurit kontrollitakse vaatlusega.

§ 16. Kaugtulelatern

- (1) Sõidukile võib paigaldada ühe või kaks kaugtulelaternat. Üksik kaugtulelatern peab asuma sõiduki pikiteljel või kõige rohkem 150 mm kaugusel sõiduki pikiteljest. Kahe kaugtulelaterna korral peavad need paiknema sümmeetriliselt sõiduki pikitelje suhtes.
- (2) Kõigi kaugtulede ümberlülitumine lähituledeks peab toimuma üheaegselt ning need peavad lülituma põlema ja kustuma korraga. Lähituled võivad jääda põlema koos kaugtuledega.
- (3) Kaugtule värvus peab olema valge või valikkollane.
- (4) Kaugtulelaternat kontrollitakse vaatluse, proovilülitamise ning mõõtevahendiga.

§ 17. Eesmine ääretulelatern

- (1) Sõidukile võib paigaldada ühe või kaks eesmist ääretulelaternat.
- (2) Eesmise ääretule värvus peab olema valge.
- (3) Kahe eesmise ääretulelaterna korral peavad need sisse lülituma üheaegselt.
- (4) Eesmist ääretulelaternat kontrollitakse vaatluse ja proovilülitamisega.

§ 18. Armatuurlaua märgulamp

- (1) Sõidukil peab armatuurlauas olema suunatulelaternate olemasolu korral suunatulede märgulamp.
- (2) Armatuurlaua märgulampi kontrollitakse vaatluse ja proovilülitamisega.

§ 19. Juhtimisseade

- (1) Sõiduki juhtimisseade peab vastama valmistaja poolt ettenähtule.
- (2) Juhtimisseadme osadel ei tohi olla pragusid ega jääkdeformatsioone.
- (3) Juhtimisseadme osad peavad olema kindlalt kinnitatud ja neis ei tohi olla ülemäärast lõtku. Lõtkuks ei loeta liigendi amortiseerivat liikumist.
- (4) Juhtimisseadet kontrollitakse vaatlusega.

§ 20. Pidurid

- (1) Pidurisüsteem peab vastama valmistaja poolt ettenähtule. Ei tohi muuta pidurisüsteemi ehitust ja kasutada valmistaja poolt selleks mitte ettenähtud osi või sõlmi.
- (2) Sõidukil peab olema sõidupidur ja seisupidur või kui seisupidur puudub, peab sõidupiduril olema toimiv lukustusseade.
- (3) Sõiduki piduriga varustatud roomik või teljed peavad kandma vähemalt 50% sõiduki tühimagist.
- (4) Pidurisüsteem ei tohi olla ohtlikult korrodeerunud.
- (5) Sõidupidur peab võimaldama peatada sõiduki efektiivselt sõltumata kiirusest, koormusest või maapinna profiilist.
- (6) Pidurisüsteemi trossid ja hoovad peavad liikuma vabalt, ilma takistusega.
- (7) Piduriklotsikatted ei tohi olla õhemad valmistaja poolt ettenähtust.
- (8) Pidureid kontrollitakse vaatlusega.

§ 21. Kerest väljaulatuvad osad

- (1) Kerest väljaulatuvatel osadel ei tohi olla teravaid, lõikavaid või haakuvaid väljapoole suunatud eendeid.
- (2) Mootorsaani jalase nina ümarusraadiused ei tohi olla väiksemad kui 3,0 mm.
- (3) Kerest väljaulatuvaid osasid kontrollitakse vaatluse ja mõõtevahendiga.

§ 22. Roomik ja rehvi

- (1) Maastikusõiduki roomik peab olema kummist pealdisega. Roomiku veoratas, kanderullikud, tugirullikud, juhtrullikud ning pingutusrullikud peavad vastama valmistaja poolt ettenähtule ning nende kulumine ei tohi ületada valmistaja poolt ettenähtud piire.
- (2) Ratasmaastikusõidukil kasutatavad roomikud peavad olema ette nähtud ratasmaastikusõidukitel kasutamiseks.
- (3) Mootorsaani roomiku taga peab olema kaitsepõll.
- (4) Ratasmaastikusõidukil peavad olema õhkrehvid, v.a roomikute kasutamisel. Täiskummrehve võib kasutada ratasmaastikusõidukil, mille valmistaja poolt lubatud suurim kiirus on väiksem kui 10 km/h.
- (5) Roomikut ja rehvi kontrollitakse vaatlusega.

§ 23. Tuule- ja aknaklaas ning tuulekaitse

- (1) Sõiduki tuule- ja aknaklaas peavad olema valmistatud materjalist, mis purunemisel tekitab võimalikult vähe lõikavaid servi. Klaasid peavad taluma piisavalt hästi eksploatatsioonis esinevaid mehaanilisi, ilmastikulisi ja keemilisi mõjusid, samuti kulumist.

(2) Sõiduki tuuleklaasi ja tagumises asendis oleva juhiistme seljatoest eespool asuva sõiduki külgaknaklaasi läbipaistvus peab olema vähemalt 70%.

(3) Sõiduki tuulekaitse ei tohi vähendada juhi vaatevälja ega takistada juhil sõiduki juhtimist. Tuulekaitse peab olema tugev ja olema valmistatud läbipaistvast materjalist, mille purunemisel ei teki lõikavaid servi. Materjali paksus peab olema vähemalt 2,0 mm.

(4) Tuule- ja aknaklaasi ning tuulekaitset kontrollitakse vaatluse ja mõõtevahendiga.

§ 24. Klaasipuhasti ja aknapesur

(1) Kinnise kabiiniga sõidukil peab olema mehaaniline tuuleklaasi puhasti ja aknapesur. Klaasipuhasti peab tegema vähemalt 45 edasi-tagasikäiku minutis.

(2) Aknapesur peab olema töökorras ning pesuvedeliku paagi maht peab olema vähemalt 1 l.

(3) Klaasipuhastit ja aknapesurit kontrollitakse vaatlusega.

§ 25. Tuuleklaasi soojendi

(1) Kinnise kabiiniga sõidukil peab olema tuuleklaasi soojendi ning see peab olema töökorras. Tuuleklaasi soojendi peab olema juhi poolt reguleeritav.

(2) Tuuleklaasi soojendit kontrollitakse vaatlusega.

§ 26. Kaassõitja käepide ja rihm

(1) Sõiduki iga kaassõitja kohta peab olema käepide või rihm.

(2) Ligipääs rihmale ja käepidemele peab olema vaba.

(3) Käepide või rihm peab olema kinnitatud nii, et seda oleks mugav ja ohutu kasutada.

(4) Kahe käepideme olemasolu korral peavad need paiknema sümmeetriliselt.

(5) Kaassõitja käepidet ja rihma kontrollitakse vaatlusega.

§ 27. Mootor

(1) Mootorist kütuse, määrdeainete ja jahutusvedeliku lekkimine ei ole lubatud.

(2) Heitgaaside ja karterigaaside pihkumine kogu süsteemi ulatuses ei ole lubatud.

(3) Mootori tühikäik peab olema reguleeritud nii, et roomik ei liiguks või lõpetaks liikumise kokkupuutel maapinnaga.

(4) Sõiduki mootori kiiruse muutmise süsteem peab vastama järgmistele nõuetele:

1) peab liikuma vabalt ja pöörduma igast asendist automaatselt tagasi algasendisse;

2) kinnikiilumisel või mõne sarnase rikke korral, kui seguklapp jääb avatud asendisse pärast juhi poolt tekitatud jõu katkemist, peab veojõu edasikandmine roomikule või ratastele olema katkestatud 1 sekundi jooksul.

Seejuures võivad juhi käed jääda juhtrauale;

3) kinnikiilumise või mõne sarnase rikke korral, kui seguklapp jääb avatud asendisse, peab olema takistatud mootori käivitamine tavaliste käivitamismeetoditega.

(5) Sõidukil peab olema seade, mis peatab sõiduki, kui juht on kaotanud kontrolli sõiduki juhtimisseadmete üle.

(6) Mootorit kontrollitakse vaatlusega.

§ 28. Toitesüsteem

(1) Toitesüsteem peab vastama valmistaja poolt ettenähtule.

(2) Toitesüsteemi seadmed peavad olema kaitstud kerega või sõiduki muu osaga, need peavad olema korrosiooni- ja vibratsioonikindlad ning kaitstud hõõrdumise jms mõju eest.

(3) Toitesüsteem ei tohi lekkida.

(4) Rikke või avarii korral ei tohi väljavoolav kütus sattuda heitgaaside torudele või mõnele teisele kõrge temperatuuriga osale.

(5) Toitesüsteemi kontrollitakse vaatlusega.

§ 29. Kütusepaak

- (1) Kütusepaak peab vastama valmistaja poolt ettenähtule.
- (2) Kütusepaak peab olema valmistatud metallist või tulekindlast plastikust, olema keemiliselt vastupidav erinevatele kütuselisanditele ja ei tohi lekkida.
- (3) Kütusepaaki kontrollitakse vaatlusega.

§ 30. Väljalaskesüsteem

- (1) Väljalaskesüsteem peab vastama valmistaja poolt ettenähtule.
- (2) Heitgaaside torustik peab olema paigaldatud nii, et selle ükski osa ei oleks ohtlikult lähedal kütusepaagile või kütusetorustikule. Kui heitgaaside torustikust ülalpool on kütusevoolikud/torud või nende liitekohad nii, et lekke korral võib kütus sattuda heitgaaside torudele, peab heitgaaside torudele olema paigaldatud kaitse.
- (3) Heitgaaside torustiku ots peab olema paigutatud ja suunatud nii, et väljuvad heitgaasid ei tekitaks ebameeldivusi sõitjatele ja teistele liiklejatele.
- (4) Heitgaaside torustik ei tohi pihkuda.
- (5) Väljalaskesüsteemi kontrollitakse vaatlusega.

3. peatükk Lõppsätted

§ 31. Määruse kehtetuks tunnistamine

[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 32. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 2011. aasta 1. juulil.